

ความต้องการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตน
ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดในงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชุมชน

นางมาลินี จุลวัจนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาโท สาขาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

เนชั่นพิศวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974 - 569 - 101 - 1

ลิขสิทธิ์ของเนชั่นพิศวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014548

117427940

COMMUNICATION REQUIREMENT IN THE PROMOTION OF
SELF - EFFICACY OF PROVINCIAL HEALTH PERSONNEL
FOR THE IMPLEMENTATION OF WATER QUALITY
MONITORING ACTIVITIES IN THE RURAL AREAS

Mrs. Malinee Chulavachana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University
1988
ISBN 974 - 569 - 101 - 1

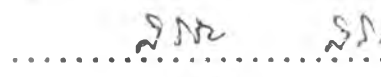
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการทางการสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดในงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท
โดย นางมาลินี จตุวัจนะ
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

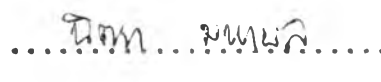
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุชชฌ์ เบนจวนจรงค์กิจ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

 กรรมการ
(นายแพทย์ไพโรจน์ นิงสานนท์)

 กรรมการ
(นางนิตยา มหาadol)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวดี เรือน กิติวัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาสินี ลุลวณะ : ความต้องการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดในงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท (COMMUNICATION
REQUIREMENT IN THE PROMOTION OF SELF-EFFICACY OF PROVINCIAL HEALTH
PERSONNEL FOR THE IMPLEMENTATION OF WATER QUALITY MONITORING
ACTIVITIES IN THE RURAL AREAS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย
ศิริกายะ, 140 หน้า .

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการและความเป็นไปได้ทาง
การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตน ของบุคลากรในส่วนภูมิภาคผู้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำใน
ชนบทเพื่อผลทางการวางแผนงานพัฒนาสาธารณสุขในชนบทตามแนวคิดการ เรียนรู้สังคมของอัลเบิร์ต เมอร์ธา
ดังนั้น จึงได้สำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชากร 2 กลุ่มที่ปฏิบัติงานได้แก่ บุคลากรส่วนกลางและ
ส่วนภูมิภาค จำนวน 72 จังหวัดโดยประยุกต์จากกลวิธีการ เดลไฟ และได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม เป็นผู้มีความสัมพันธ์ทางประชากร เกือบต่อการสื่อสารซึ่งกัน
และกันให้ประสบความสำเร็จ แม้ว่าบุคคลทั้ง 2 กลุ่มจะมีระดับการสื่อสารในปัจจุบันความต้องการและได้มอง
ความเป็นไปได้ของการสื่อสารแตกต่างกัน แต่มีความเห็นตรงกันว่าสภาพการณ์ทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้าง
ศักยภาพเฉพาะตนในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำไม่สอดคล้องกับระดับความต้องการหรือความเป็นไปได้ในสิทธิพึง
ได้รับ ทั้งในเรื่อง ความสำเร็จในงาน การดูแลอย่าง การลงใจด้วยฉันทะ หรือการเร้าอารมณ์ จึงเสนอ
ให้มีการพิจารณาแผนวกลวิธีการทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนทั้งในส่วนของบุคลากรรัฐ
และประชาชนในการปรับแผนดำเนินงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ หรือโครงการพัฒนาสาธารณสุขอื่น ๆ ให้เจริญ
ก้าวหน้าในระยะยาว

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *ศิริชัย ลุลวณะ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร.ศิริชัย ศิริกายะ*

MALINEE CHULAVACHANA : COMMUNICATION REQUIREMENT IN THE PROMOTION OF SELF-EFFICACY OF PROVINCIAL HEALTH PERSONNEL FOR THE IMPLEMENTATION OF WATER QUALITY MONITORING ACTIVITIES IN THE RURAL AREAS. (THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.SIRICHAI SIRIKAYA, Ph.D. 140 pp.

Success of any task is highly attached to efficacy of staff involved, this study, therefore, aims to study the communication requirement in the promotion of self-efficacy of the provincial health personnel for the implementation of water quality monitoring in the rural areas in order to obtain base line information for further man-power development of the provincial network.

Delphi technic was adapted and questionnaires were sent twice to all population participated in the said activities.

It is found that characteristic of personnel both in the central and provincial health offices shown being mature, experienced and qualified basis. It is remarkable to find that even though the two groups stand on different degrees of rating sources of communication they received, required and expected, they do agree that their requirement and expectations on sources of communication exceeded the present level in all aspects: performance accomplishment, vicarious experience, verbal persuasion and emotional arousal.

It is recommended to utilize more communication strategies in promoting self-efficacy of man power both governmental sector and the rural people.

ภาควิชามหาวิทยาลัยมหิดล.....
สาขาวิชานิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ *วิมล ใจดี*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วิมล ใจดี*

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอแสดงความเคารพอย่างสูงแด่คณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ด้านการสื่อสาร ซึ่งเป็นรากฐานที่มีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งในด้านการศึกษาและในด้านการปฏิบัติงานหน้าที่

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ให้ความแนะนำ ทักท้วง และแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้ เป็นผลให้การศึกษามีความสมบูรณ์ตามประสงค์

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแด่ท่านนายแพทย์ไพโรจน์ นิงสานนท์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบญจรงค์กิจ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คุณนิศยา มหาผล ผู้อำนวยการกองอนามัยสิ่งแวดล้อม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ช่วยแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้ดีขึ้น

ข้าพเจ้าขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กองอนามัยสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทั้ง 72 จังหวัด ผู้ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ได้อำนวยความสะดวกในการสืบค้นเอกสารตลอดระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณพนศิริ ต้นดีวารินทร์ ผู้กรุณาจัดประมวลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ คุณวิโรจน์ วัชระเกียรติศักดิ์ ผู้ช่วยให้ความกระจ่างด้านสถิติ และขอขอบคุณ คุณพรทิศา ทนงค์ ผู้ได้จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดอำนวยการพรทานผู้มีพระคุณแก่ข้าพเจ้าทุกท่านจงประสพแด่สวัสดิมงคลตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพและแผนภูมิ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	11
ปัญหาที่วิจัย	11
สมมติฐาน	11
ข้อตกลงเบื้องต้น	12
คำนิยามศัพท์	12
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	14
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	15
การใช้การสื่อสารเพื่อการพัฒนาสาธารณสุข	15
แนวคิดเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้สังคม	16
ความต้องการและสิทธิทางการสื่อสาร	26

3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
ประชากร.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การสร้างแบบสอบถาม.....	35
การทดสอบเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4. ผลการศึกษา.....	41
ก. สภาวะปัจจุบัน.....	42
ข. สภาวะความต้องการ.....	49
ค. สภาวะเป็นไปได้.....	55
ง. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะการณ.....	61
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพน้ำ.....	77
ภาคผนวก ข. การบริการงานสาธารณสุข.....	85
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด.....	85
- กองอนามัยสิ่งแวดล้อม.....	90
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแบบสอบถามเบื้องต้น.....	92
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างแบบตรวจสอบ.....	101
ภาคผนวก จ. รายละเอียดผลการประมวลข้อมูล.....	113
1. ข้อมูลประชากร.....	114
2. ข้อมูลการสื่อสาร.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อายุและเพศของผู้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท.....	114
2	คุณวุฒิของผู้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท.....	115
3	ประวัติการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท..	116
4	งานในความรับผิดชอบ และลำดับความสำคัญของงานที่ต้องปฏิบัติ	117
5	ประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ด้านการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำในชนบท	118
6	แหล่งเพิ่มพูนความรู้ของเจ้าหน้าที่.....	119

สารบัญภาพและแผนภูมิ

ภาพที่		หน้า
1	ปฏิกริยาสัมพันธ์การกำหนดพฤติกรรม.....	16
2	ปัจจัยความคาดหวังในศักยภาพเฉพาะตนและความคาดหวังผลรับ...	17
3	แหล่งและวิธีการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตน.....	19
แผนภูมิที่		
1	ผังบริหารงานตำรวจวังคฤหาสน์ในชนบท.....	71
2	ระดับการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในสภาวะปัจจุบัน สภาวะที่ต้องการ และสภาวะเป็นไปได้ ของเจ้าหน้าที่ส่วนกลางจาก คำตอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2.....	62
3	ระดับการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในสภาวะปัจจุบัน สภาวะที่ต้องการ และสภาวะเป็นไปได้ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดจากคำตอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2.....	62
4	ระดับการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในสภาวะปัจจุบัน สภาวะที่ต้องการ และสภาวะเป็นไปได้ เปรียบเทียบระหว่างเจ้าหน้าที่ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจากคำตอบครั้งที่ 1.....	63
5	ระดับการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะตนในสภาวะปัจจุบัน สภาวะที่ต้องการ และสภาวะเป็นไปได้ เปรียบเทียบระหว่างเจ้าหน้าที่ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจากคำตอบครั้งที่ 2.....	63